

Nr 406

Av herr Schött m. fl., om höjt anslag till studenthälsovård och studentidrott m. m.

(Lika lydande med motion nr 497 i Andra kammaren)

Från läkarvetenskapligt håll har ådagalagts att regelbunden fysisk träning har en hälsobefrämjande och sjukdomsförebyggande effekt. Det är bl. a. mot denna bakgrund man har att se samhällets starkt ökade stöd åt idrottsrörelsen under senare år.

För studenterna, som har ett mycket stillasittande arbete och som till stor del befinner sig i åldersgruppen 18—30 år, torde behovet av kroppsövningar vara större än för många andra grupper i samhället. Det bör också ses som väsentligt att motionsvanorna från skolgymnastiken kan uppehållas och utvecklas under studieåren. Kroppsövningarna torde också ha stor betydelse ur psykisk synpunkt, då de framkallar en psykisk avspänning som indirekt kan främja studieprestationerna.

Samhället satsar varje år stora summor på utbildningens område. Det är givetvis i hög grad önskvärt att de på detta område gjorda investeringarna så snart som möjligt blir räntabla. Ett sätt att åstadkomma detta är att höja effektivitetsgraden i studierna, så att de studerande på kortare tid kan fullgöra sin utbildning. En undersökning, som gjorts i Lund hösten 1965 av 1 111 studenter, »Motion och idrott», visar att ett klart samband finnes mellan fysisk kondition och studiemässig prestationsförmåga. En god fysisk kondition ger ökade möjligheter att genomföra studierna på ett effektivt sätt. Detta måste leda till slutsatsen att om de stora investeringarna på utbildningens område skall kunna utnyttjas på bästa möjliga sätt måste samhällets satsning på studenternas motionsidrott väsentligt ökas.

Betydelsen av god kondition för ökad arbetsprestation har under senare tid i stor utsträckning beaktats av olika företagare, som bl. a. för att höja de anställdas arbetseffektivitet understöder motionsidrottsverksamhet. På samma sätt synes samhället böra ha intresse av att stödja motionsverksamhet bland studenterna.

Principiellt vore det enklast om studenternas motionsidrott kunde ske inom de s. k. »civila» idrottsföreningarna. Denna åsikt har tidigare framförts bl. a. av chefen för eklelesiastikdepartementet. Ur praktisk synpunkt är detta emellertid icke realistiskt i dagens läge. De undersökningar, som gjorts för att kartlägga de civila idrottsföreningarnas möjligheter att svara

för studenternas motionsidrott, visar nämligen entydigt att detta f. n. ej går att realisera. Endast ett fåtal klubbar anser sig ha resurser att ta emot ett starkt begränsat antal studenter, i huvudsak aktivt tränade tävlingsidrottsmän. Idrottsföreningarnas ledar- och lokalbrist är f. n. utomordentligt svår. Det orimliga i att hänvisa till de civila idrottsföreningarna på studieorten kan belysas av att t. ex. studenterna i Lund (ca 15 000) har en större efterfrågan av idrottsaktiviteter än förmodligen stadens övriga befolkning tillsammans.

Det bör dessutom nämnas att antalet rena motionsavdelningar inom de civila idrottsföreningarna f. n. är relativt begränsat, om än under kraftig expansion. Riksidrottsförbundet, som företräder den allra största delen av de civila idrottsföreningarna, har med eftertryck framhållit behovet av en förstärkning av resurserna för studentidrotten, bl. a. genom inrättande av fler idrottstjänster vid universiteten och högskolorna.

Studenternas idrottsutövning är även av andra orsaker svår att passa in i de civila klubbarnas verksamhet. Det är naturligt att studenter, som t. ex. läser samma ämne eller bor i samma korridor etc., utnyttjar håltimmar för motionerande. Om man eftersträvar ett ökat antal aktivt motionerande, får man acceptera att det sker i studentregi och på tider då de civila idrottsföreningarna vanligen ej bedriver någon verksamhet.

Intresset bland de studerande för motionsidrott är f. n. mycket stort. Majoriteten av studenterna önskar — enligt gjorda undersökningar — delta i någon form av organiserad idrottsverksamhet. Någon större skillnad mellan manliga och kvinnliga studerande i fråga om graden av intresse tycks ej föreligga. Flickornas intresse är däremot mer koncentrerat till några få grenar, främst motionsgymnastik.

Sedan idrottslärartjänsterna inrättats i Stockholm och Göteborg 1947 dröjde det till 1964 innan det skedde någon nämnvärd förändring av anslagen. De senaste statsverkspropositionerna har inneburit att departementschefen till en del accepterat det berättigade i de krav som universitetskanslern fört fram. Utökningen av antalet tjänster med fyra halvtidstjänster för kvinnliga idrottslärare och en heltids- och två halvtidstjänster för manliga idrottslärare är emellertid fortfarande klart otillräcklig. Det är från såväl rättvis- som effektivitetssynpunkt berättigat att Stockholm omedelbart erhåller ytterligare en heltidstjänst som manlig idrottslärare. De av kanslern tillstyrkta tjänsterna som halvtidsanställda kanslibiträden i Ae 7 i Lund och Uppsala är av stort värde, då en stor del av idrottslärarnas arbete på informationsplanet därigenom kunde överföras på kanslibiträdet och idrottslärarna mer ägna sig åt att leda kurser och motionsgrupper. När idrottslärarbefattningarna i Stockholm och Göteborg inrättades placerades de som arvodesbefattningar. Alltjämt, nästan tjugo år senare, är de fortfarande arvodesbefattningar. Dessutom har de nya halvtidstjänsterna som kvinnliga idrottslärare och de båda nya tjänsterna för manliga innehavare i Lund och

Umeå inplacerats som arvodesbefattningar. Sedan frågan om löneplacering av tjänsterna lösts genom förhandlingar, är det enligt vår mening nödvändigt att omvandla befattningarna till tjänster på ordinarie stat. Därmed ges innehavarna den trygghet i anställningsförhållanden som är nödvändig ur rekryteringssynpunkt.

Enligt vår mening råder det en så stor efterfrågan av främst motionsgymnastik bland de kvinnliga studenterna att det vore skäligt föreslå en ökning av halvtidstjänsterna till heltidstjänster. Vi finner emellertid det möjligt att genom en uppräknig av omkostnadsanslagen t. v. möjliggöra timarvodering av motionsledare för kvinnliga studerande. Departementschefen föreslår 120 000 kronor för omkostnader för studenthälsovård och motionsidrott. Mot bakgrunden av det framförda finner vi 180 000 kronor skäligt.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att

vid universitetet i Stockholm inrätta en idrottslärartjänst för manliga studenter i Ae 20,

vid universitetet i Uppsala inrätta en kanslibiträdestjänst i Ae 7 med halvtidstjänstgöring vid gymnastik- och idrottsinstitutionen,

vid universitetet i Lund inrätta en kanslibiträdestjänst i Ae 7 med halvtidstjänstgöring vid inrättningen för gymnastik och idrott,

vid respektive universiteten i Lund, Stockholm och Göteborg inrätta en idrottslärartjänst för manliga studenter i Ae 20 med indragning av motsvarande arvodesbefattningar,

vid universitetet i Umeå inrätta en idrottslärartjänst i Ae 20 med halvtidstjänstgöring i stället för föreslagen arvodesbefattning,

vid respektive universiteten i Uppsala, Lund, Göteborg och Stockholm inrätta en idrottslärartjänst för kvinnliga studenter i Ae 20 med indragning av motsvarande arvodesbefattning,

under E 28. Universiteten med vissa högskolor: Omkostnader anslå 180 000 kronor till studenthälsovård och studentidrott m. m.

Stockholm den 26 januari 1966

Lars Schött

Torsten Bengtson

Stig Stefanson

Gunvor Stenberg

Nils B. Hansson

Torsten Andersson
